

Doopsgezinde gemeente te Rasquert.

In 1535 waren in de dorpen Oldehove, Nijehove, Baflo, Leens, Usquert, Loppersum en Farmsum de eerste gevoelens doorgedrongen van de doopsgezinden onder benaming van Wederdopers.

Tot de werkelijke volgelingen van Menno Simons kunnen zij zeker niet gerekend worden, daar deze in 1536 eerst het Roomsche geloof verlieten.

Denkelijk dat zij meer behoorden tot die der Waldensen of Moravische broeders, die in sommige opzichten veel met de doopsgezinden overeenstemden.

Tot de geestdrijvers of dopers in 1535 te 't Zandt, en de toongevers Jan Kremer te Winsum en F. Kistemaker te Appingedam en van hun Koning Jan van Leiden in de stad Munster, die door hun buitensporigheden een vreemde indruk te weeg brachten, zullen ze zeker niet behoord hebben.

Hier in het Noorden waren de Oud Vlamingen het meest vertegenwoordigd, haar godsdienst oefeningen werden geleid door de Oudsten of leraars, die doorgaans bij hen in groot aanzien en achting stonden, wien veelal de benaming van Oom werd toegevoegd.

Volgens een oud familie register was Jacob Derks, landbouwer te Maarhuizen, in 1585 Oudste en leraar te Rasquert. Hij overleed in 1609. Later vindt men Jacob Lippes, eveneens landbouwer te Maarhuizen en leraar te Rasquert. Overleden 29 December 1735.

Op een vergadering in 1726 werd als Oudste, algemeen opziener en Commissaris aangesteld Tjaart Michiels, landbouwer op Holma onder Saaxumhuizen, bij Den Anhel, (Hiddingezijlsterweg 1). Michiels overleed den 29 Juni 1740, oud 42 jaren.

In 1738 werd Teunis Clasen opvolger en leraar. Hij was landbouwer op Lutkesaaxum en overleed 2 Juli 1765, oud 53 jaren.

In 1744 en '48 vindt men ook Tamme Pieters, later genaamd Huizinga, die 9 December 1770 overleed, 60 jaren oud zijnde en 29 jaar leraar geweest.

Luitje Olferts van Eenrum komt eveneens als leeraar voor, overleden in 1784.

Door de gezamenlijke broeders was een ondersteuningsfonds opgericht, vooral bij de Watervloeden van 1686 en 1717 en bij de Veepest.

In 1686 (Martinusvloed) verloren de Oud Vlamingen te Rasquert:

Broeders;	Zusters;	Kinderen;	Koeien;	Paarden;	Schapen;	Varkens;
-	1	6	89	12	27	27
2	6	8	225	39	368	25

Iedere broeder of zuster die geen onderstand genoot, moest opbrengen 10, 20 of 30 Stuiver, die in 1758 werd verhoogd tot 40, 50 en 60 Stuiver en in 1767 werd afgeschaft door een gezamenlijke bijdrage van F 100,00, waarvan Rasquert moest opbrengen F 5. 10 St. Ook moest door de gezamenlijke Mennonisten te Groningen in de 17^e eeuw groote sommen worden opgebracht tot vrijstelling der burgerwacht en militaire zaken, vooral van 1663 - '75.

Moesten in de 16^e eeuw de Hervormden, Mennoniten en anderen het vreesselijk lijden en verbannen door de Roomschen ondervinden, later werden de doopsgezinden zeer tegengewerkt door de Hervormden.

In 1721 waren de Mennoniten verplicht door de Gedeputeerden om de huwelijksafkondiging tevens ook in de Hervormde Kerken te laten doen.

Onze Oudste Tjaart Michiels werd in 1736 wegens het dopen van een vrouw Antje Jans, (die eerst door Michiels was afgewezen, eindelijk na een schriftelijke toestemming van haar vader in de doopsgezinde kerk te Rasquert gedoopt), beboet met 80 daler (toenmaals een hoge som) die door het hof bepleit en bij de Staten besproken werd. De uitslag is echter niet bekend.

Veel hebben ze bijgedragen aan hun vervolgte broeders uit Polen, de Zwitsers en uit de Palts. De Zwitsers die in 1710 - '13, soms tot 20 familieën, in deze provincie overkwamen, werden liefderijk opgenomen en zoveel mogelijk werden landerijen gekocht of gehuurd, waarop ze werden geplaatst.

Op de navolgende vergaderingen waren als afgevaardigden van Rasquert afgezonden:

1738	1744	1767
Tjaart Michiels	Tamme Pieters	Wocke Eijses
en	en	en
Teunis Clasen	Haije Derks	Tamme Pieters

Bevolking dezer gemeente:

1710	1733	1754	1767
40 - 50 broeders	47 broeders 50 zusters	26 broeders 33 zusters	2 leeraars 55 leden

Rasquert (Houkumhuis) verkreeg in 1708 een vermaning (kerk), maar deze stond sedert 1795 leeg. In 1805 deed men nog een poging tot herstel, maar vruchteloos.

In Obergum was tot 1692 in woonhuizen en schuren gepredikt. Dat jaar ontving ze een kerkje, waarin tot 1789 geregeld dienst werd gehouden.

Den Hoorn stichtte een kerk in 1718 maar was dikwijls herderloos, ook na een vereniging in 1794 met Ulrum en Houwerzijl.

Den 20 Juni 1815 werden de gezamenlijke broederschappen, als de hier meest voorkomende Oud Vlamingen, Wallisten, Dantzigers, Paltzers, Zwitsers en Nieuwe Vlamingen enz. tot één bond vereenigd onder benaming van doopsgezinden.

Onder velen, zelfs bij tegenstanders, worden de Vlamingen zeer geprezen. Zij legden zich er in inzonderheid op toe om zedenmisbruiken af te schaffen en huiselijke - en maatschappelijke deugden aan te kweken.

De Zwitsers waren uitermate streng en nederig, eerlijk en oprecht en getrouw, hoewel ze door vervolgingen uit andere landen, toenmaals een treurig leven leiden.

Van deze Zwitsers zijn in deze provincie nog vele afstammelingen en predikers aanwezig, als de Leutschers, Roetcisoender en anderen.

In 1818 zijn de drie genoemde gemeenten verenigd te Mensingweer. De vermaning te Mensingweer is in 1819 in gebruik genomen. Bij de vereniging bestond de gemeente uit ongeveer 300 zielen.

De Doopsgezinde Gemeente houdt thans haar bijeenkomsten in de Vermaning in Eenrum.

Op 20 maart 1750 trouwt Grietje Jans, weduwe van Reintjen Jans, wonend op Almaheert, Warffumerweg 6 te Rasquert in de vermaning te Rasquert met Heine Ubels, geb. te Usquert.

Zerk op het kerkhof te Saaxumhuizen.

1740 29 Juny overleed
Tjaart Michielsen
Oudste en leeraar der Doopsgezinde
Gemeente te Rasquert, oud 42 jaar.

		Baflø. Oude Familii namen.
		Geboorde - protocol van de Doopsgezinde gemeente van Rasquert.
4 Oct	1751	Pongu Rijkels, z. v. Rijkel Pongus en Eltje Tjaards. (v. Smersum.)
April	1753.	Famou Wiets Huizenga z. v. Siel Derts Huizenga en Agstje Jakobs. (Houkumhuiz.)
2 Juni	1755	Ulfert Luitjes Wiersum, z. v. Luitjen Ulferts Wiersum en Hartje Tjaards. (v. Oudehuis onder Eenrum.)
25 Oct	1755.	Jantje Jacobs (geb. te Saaxumhuiz.) v. v. Jacob Heres en Gietje Ariens.

- 24 Oct 1782 Te Eerum, Triembji Geerts Heuzengas
d.v. Geert Luitjens en Elizabeth
Andriis Heuzenga.
- 12 Oct 1786. Te Raskwert, Hiepke Femares
Heemstra, z.v. Femares Hiepkes
Heemstra en Tenji Rentsjes.
- 10 Nov 1791. Kline Akame, Luitjin Elles Mar-
renga, z.v. Elles Jhes Marrenga en
Foske Luitjins Wierum.
- 15 Sept 1793. Te Raft, Hlyk Douwes Doornbos,
d.v. Douwe Rentsjes Doornbos
en Jantzi Pictels Heuzenga.
- 21 Feb 1794. Op Houcumbrus, Sijts Lippes
Heuzenga, z.v. Lippes Sijts Hei-
zenga en Diembji Lunts Doornbos.
- 12 Dec 1795. H. Vaaxenhuizen, Lunt Douwe
Doornbos, z.v. Douwe Lunt Doorn-
bos en Hlyke Rentsjes Doornbos.
- 2 April 1797. Te Raft, Martzi Luitjins Wierum, d.v.
Luitjen Luitjens Wierum, en Jantzi
Pictus Heuzenga.

- 30 Nov. 1798. Op Oudehuis, achtste Egge Wiersum,
d. v. Egge Luitjens Wiersum en
Anna Sijgas.
- 12 Dec. 1798. Op Lubje Saaxum, Trientje
Luitjens Wiersum, d. v. Luitjen
Luitjens Wiersum en jaantje
Pietus Fluigenza.
- 13 Aug. 1801. Te Pastorie, Jacob. Alferts
Wiersum, z. v. Alfert Luitjen
Wiersum en Elizabeth Jebbes.
- 17 Juli 1807. Te Saaxumb. Deed Sieke
Fluigenza, z. v. Virts Derks
Fluigenza en Hendrika Abels.
- 9 Sept 1809. Te Finallinge, Egge Alferts
Wiersum, z. v. Alfert Luitjens
Wiersum en Elizabeth Jebbes.